

7/8118

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610/ 2912
Konu : İstanbul Milletvekili
M.Akif HAMZAÇEBİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2012

11 Temmuz 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) 18.06.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10-7/8118-117233 sayılı yazınız.
b) Başbakanlığın 20.06.2012 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-1545/2730 sayılı yazısı

İstanbul Milletvekili M.Akif HAMZAÇEBİ'nin Sayın Başbakanımıza yönelmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri TBMM 7/8118 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAŞBAKTAR
Bakan

EK :
-Cevap Yazısı (3 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ'NİN
TBMM 7/8118 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR :

Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 15.10.2004'de "kent ormanı ve mesire yeri" ilan edilen Trabzon ili Araklı ilçesi Hürriyet Mahallesi sınırlarındaki Turup Mevkii daha sonra yine Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından çöp toplama alanı olarak kullanılmak amacıyla 31.11.2006'da Trabzon-Rize Katı Atık Birliğine 49 yıllığına kiralanmıştır. Ancak daha önce askeri tatbikat ve atış alanı olarak kullanılmak üzere Milli Savunma Bakanlığı'na tahsis edilmiş olması nedeniyle çıkan ihtilaf sonunda söz konusu alan 6831 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine göre orman alanı olarak kullanılmak üzere Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'nün 28.07.2008 tarihli ve 46360 sayılı yazısı ile Orman Genel Müdürlüğü'ne tahsis edilmiştir. Diğer yandan bu alan Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 02.11.2006 tarihli yazısı üzerine 20.11.2006 tarihli ve 2006/11264 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile de "turizm merkezi" olarak ilan edilmiş ve Karar 08.12.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bu bağlamda;

1-Gerek sivil toplum örgütlerinin gerekse Kültür ve Turizm Bakanlığının Nisan 2010'da Araklı Belediye Başkanlığına ilettiği çöp toplama alanının Turizm Merkezi içerisinde kalması nedeniyle turizm faaliyetlerinin olumsuz etkileneceğine dair görüşü ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Trabzon İl Koordinasyon Kurulu'nun görüşü ve yıllardır o topraklarda yaşayan belde halkının çöp toplama alanı olarak belirlenmesine karşı olduğu bir alanda ısrar edilmesinden nasıl bir rasyonel fayda beklenmektedir?

2-Belde halkının ve sivil toplum örgütlerinin tepkilerine adeta kulak tıkayarak yapılan bir işlemin belde için kabul edilebilir bir durum olduğunu düşünüyor musunuz?

3-Çöp toplama yeri olarak belde şehir merkezine yakın, kıyıda yer alan ve muhteşem bir doğal güzele sahip, adeta beldenin akciğerleri olan bir alanın belirlenmesinin özel bir nedeni var mıdır?

4-Çöp toplama alanı olarak turizm merkezi olma potansiyeli olmayan, şehir merkezinden ve kıyıdan uzakta bir alanın belirlenmesi seçeneğinin gündeme getirilmemesinin gerekçesi nedir?

CEVAPLAR:

Çevre ve halk sağlığı açısından tehdit oluşturan ve Trabzon ve Rize İllerimizdeki akarsu ve deniz kirliliğine sebebiyet veren katı atık sorununun önüne geçilmesi amacıyla 1990'lı yıllardan itibaren Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı ile Trabzon Valiliğinin öncülüğünde ciddi gayretler sarf edilmiş ve uzun yıllardır yaşanan sorunun çözümünde katı atık bertaraf tesislerinin hayata geçirilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda Belediyelerimizin imkânlarını birleştirerek hareket etmeleri amacıyla birlik modeli oluşturularak bölgede çalışmalara başlanılmıştır.

Bu çerçevede; Trabzon ve Rize İllerine bağlı belediyeler ile Trabzon ve Rize İl Özel İdarelerinin üye olarak yer aldığı, Başkanlığını Trabzon Valiliğinin yürüttüğü ve aralarında 88 Belediye ile iki

özel idarenin birleştiği (TRAB-Rİ-KAB) Trabzon ve Rize İli Yerel Yönetimleri Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği, Bakanlar Kurulunun 27.10.1997 tarih ve 97/10183 sayılı kararı ile kurulmuştur.

Bu kapsamda Trabzon ve Rize İli Yerel Yönetimleri Katı Atık Tesisleri Yapma ve İşletme Birliği (TRAB-Rİ-KAB) tarafından “Bölgesel Katı Atık Yönetim Sistemi” projesi başlatılmıştır. Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından ÇED süreci başlatılan projenin 06.04.2005 tarihinde Trabzon Valiliğinde Halkın Katılım Toplantısı yapılmış, Mülga Çevre ve Orman Bakanlığında 27.06.2005 tarihinde 1 inci İnceleme ve Değerlendirme Toplantısı yapılarak projenin çevreye olabilecek olası etkileri değerlendirilmiş, bölgenin de hassasiyetleri dikkate alınarak faaliyet ile ilgili olarak kurum görüşleri faaliyet sahibinden ve ÇED Raporunu hazırlayan firmadan istenmiş 08.08.2005 tarihinde Mülga Çevre ve Orman Bakanlığında yapılan 2 nci İnceleme ve Değerlendirme Toplantısı neticesinde 16.08.2005 tarih ve 1023 sayılı kararla Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından (ilgili kurumların görüşleri de dikkate alınarak) ÇED Olumlu kararı verilmiştir.

Süreç içerisinde fizibilite çalışmasının yenilenmesi gündeme gelmiş ve Türk Alman Ekonomik İşbirliği çerçevesinde Alman Bankası (KfW), TRABRİKAB için yeni bir Katı Atık Yönetimi Fizibilite Çalışması’nı finanse etmiştir. Çalışma ERM Lahmeyer International, TEMPO ve Infrastruktur & Umwelt firmalarından oluşan konsorsiyum tarafından Ocak 2004-Ocak 2005 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. KfW tarafından desteklenen bu çalışmada da bir önceki fizibiliteki sonuçlar teyit edilmiştir. Bu kapsamda, Sürmene İlçesi Kutlular Mevkii ile Araklı İlçesi Turup Mevkii’nde katı atık depolama alanları uygun bulunmuştur. Projenin Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) süreci de bu aşamada tamamlanmış ve 16/08/2005 tarihinde Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından “ÇED OLURLU” kararı verilmiştir. Bu karar sonrasında ÇED Raporu da yargıya intikal ettirilmiş, mahkeme Birliğin lehine sonuçlanmıştır. Ayrıca “Bölgesel Katı Atık Yönetim Sistemi” projesi kapsamında Çamburnu-Kutlular sahasının dolmasından sonra Araklı İlçesindeki ormanlık alanda yer alan 171.000 m² alanın depolama alanı olarak kullanılacağı planlanmış ve bu alan Orman Genel Müdürlüğü tarafından 2004 yılında Trabzon-Rize Katı Atık Birliğine (TRAB-Rİ-KAB) tahsis edilmiştir. Araklı Düzenli Depolama Sahasının da içerisinde olduğu söz konusu entegre projenin bütünü için Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 16.08.2005 tarih ve 1023 sayılı “ÇED Olumlu” kararı verilmiştir.

Bakanlığımızca ÇED Olumlu kararı verilen proje ile ilgili olarak, Trabzon Orman Bölge Müdürlüğü’nün 28.04.2005 tarih ve 3336 sayılı, DSİ 22. Bölge Müdürlüğü’nün 22.03.2005 tarih ve 182-1863 sayılı İl Tarım Müdürlüğü’nün 05.07.2005 tarih ve 3354-3610 sayılı yazıları ile projenin yapılmasında sakınca olmadığı belirtilmiştir. Yine Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü’nün ve KTÜ Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Müdürlüğü’nün projenin yapılmasında engel olmadığına dair görüşleri bulunmaktadır.

Bununla birlikte Araklı İlçesi ormanlık alan içerisinde kalan saha 8 Aralık 2006 tarih ve 26370 sayılı Resmi Gazetede Araklı Turizm Merkezi olarak ilan edilmiştir. Araklı Belediye Başkanlığı’nın Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’ne göndermiş olduğu 24/04/2012 tarih ve 664 sayılı yazıda; söz konusu saha için Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca onaylanacak olan 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planının yapımına yönelik kurum görüşümüz istenmiştir. Müdürlüğümüz 11/05/2012 tarih ve 3795 sayılı yazısı ile “Araklı Turizm Merkezi” için imar planı yapılması konusunda; söz konusu alan içerisinde “Düzenli Depolama Sahası” olması nedeniyle bu hususun göz önünde bulundurularak imar planı yapılmasında sakınca olmadığı bildirilmiştir.

Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı, Çevresel Etki Değerlendirilmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü’nün 24/06/2011 tarih ve 1141 sayılı Olur’ ları ile onaylanarak yürürlüğe giren Ordu-

Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Plan Açıklama Raporunun 'Atıkların Bertarafına İlişkin Kararlar' bölümünün 4.2.2.1.3 nolu maddesinde Katı Atık Birliğine tahsis edilen sahanın, halihazırda Birliğin Depolama Sahası olan Sürmene Kutlular Düzenli Depolama tesisinin hizmet ömrünü tamamlamasından sonra düzenli depolama sahası olarak kullanılacağı kararı getirilmiştir. Ayrıca, Çevre Düzeni Planının G-44 nolu paftasında bu alanı da kapsayan daha geniş bir alan 'Turizm Merkezi' olarak gösterilmiştir.

Mevcut durumda Sürmene Kutlular Mevkii'ndeki katı atık düzenli depolama alanı faaliyetine devam etmekte olup 1.5-2 yıl içerisinde kapasitesini dolduracağı tahmin edilmektedir. Araklı Turup Bölgesindeki alanla ilgili ÇED Süreci tamamlanmış olup, Araklı Belediyesi ve TRABRİKAB tarafından Bakanlığımıza bugüne kadar "Düzenli Katı Atık Depo Alanı ile ilgili sunulmuş herhangi bir 1/5000 Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planları bulunmamaktadır.

Bakanlığımız tarafından sözkonusu alanda düzenli depolama tesisine ek olarak atıkların geri kazanımı ve enerjiye dönüştürülmesi ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Bölgesel Katı Atık Yönetimi Sistemi ile ilgili olarak Nihai ÇED Raporunda öngörülen ve proje sahibi tarafından taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediği gerek Bakanlığımız tarafından izlenip kontrol edilmektedir. Nihai ÇED Raporunda taahhüt edilen hususlara uyulmadığının tespit edilmesi durumunda ÇED Yönetmeliğinde ve diğer ilgili mevzuatta öngörülen yaptırımlar uygulanacaktır.

